РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 27-го липня 1916. Ч. 90. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, July 27, 1916. No. 90.

НІМЦІ ВІДБИЛИ НАПАДИ МОСКАЛІВ КОЛО РИҐИ.

На Волини російська армія зближаєть ся до галицької границі.

Хмароломи спинили дальший наступ Москалів у Карпатах.

СПРАВА САМОУПРАВИ ІРЛЯНДІЇ МОЖЕ ВИКЛИКАТИ УПАДОК КАБІНЕТУ.

МОСКАЛІ ПО ВЕЛИКИХ ВТРАТАХ ЗАПЕРЕСТАЛИ ДАЛЬШІ НАПАДИ.

БЕРЛІН, 24. липня. — **Наступ Москалів майже на цілім боєвім фронті зістав здержаний.**

На полудневий схід від Риґи, здовж ріки Двини та на лінії між Динабургом і Сморґонем напади Москалів відбито з величезними втратами для неприятеля. На цілім північнім фронті панує розмірно спокій, лише в деяких місцях відбувають ся поменьші битви між передними сторожами.

На Волини російські війска продовжають свій наступ, однак без осягненя якогось важнїйшого успіху.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„На північнім боєвім фронті і у східній Галичині прийшло до боротьби між патрулями.

„На північний захід від Берестечка російські війска перевели наступ, який однак зістав здержаний союзними війсками Лінзінґена. Неприятель був приневолений уступити назад на свої давні становища, потерпівши дуже тяжкі втрати".

З того заключають, що небаром розпічнеть ся на сході великий протинаступ союзних війск.

НАСТУП МОСКАЛІВ НА ВОЛИНИ СЛАБНЕ.

ПЕТРОҐРАД, 24. липня. — **Наступ російських війок відбуваєть ся дальше, однак поволи з причини сильного опору неприятеля.**

Російський ґенеральний штаб оголосив отсї вісти:

„Над Липою (на Волини) наші війска прогнали Німців зі села Галичани, почім заняли місцевість. Притім полонено трохи німецьких жовнірів і здобуто один машиновий кріс. В околиці Колмова (на полуднє від ріки Липи) піддала ся ціла компанія австрійсько-угорського війска в силі 193 людий".

НА ЗАХІД ВІД ОБЕРТИНА ВІДБИТО НАПАДИ МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ, 25. липня. — З головної австрійської кватири доносять:

„На полуднє від Днїстра наші війска відбили напади Москалів на боєвім фронті на захід від Обертина.

„На Волини в околиці Любачівки Москалі продовжують свій наступ. Недалеко галицької границі розвиваєть ся битва на більші розміри".

МОСКАЛІ ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО ГРАНИЦІ ГАЛИЧИНИ.

ПЕТРОҐРАД, 25. липня. — Російський ґенеральний штаб оголосив отсї вісти:

„В полудневій Волини війска ґен. Сахарова здобули вчера в ночи перехід через Слонївку, доплив Липи, і посувають ся дальше на полуднє в напрямі границї Галичини. В тих битвах полонено поверх 1.000 жовнірів та здобуто 4 гармати і 5 машинових крісів. На полуднє від Слонївки, на північ від Лешнева, розвиваєть ся велика битва".

ХМАРОЛОМ В КАРПАТАХ.

ПЕТРОҐРАД, 25. липня. — **Піврядові вісти з воєнного терену в полудневій Галичині доносять, що великі хмароломи в Карпатах дуже утруднили дальші воєнні операції в горах.** З причини хмароломів ріки і потоки виступили з берегів і позривали всі мости так, що унеможливили переправу з одного берега на другий. Дороги перемінили ся в багна. Лише малі відділи посувають ся в напрямі просмиків.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР НА СХІДНІМ БОЄВІМ ФРОНТІ.

БЕРЛІН, 24. липня. — **Німецький цісар, який недавно тому повернув був з Франції, удав ся в товаристві шефа ґенерального штабу, ґен. Фалькенгайна, на східний терен війни.**

РОСІЙСЬКА АРМІЯ ЧИСЛИТЬ ТРИ МІЛЇОНИ ЛЮДИЙ.

ЛЬОЗЕН (Швайцарія), 23. липня. — Старанно зібрані інформації виказують, що сила війска центральних держав на східнім боєвім фронті з хвилею наступу російської армії числила 1,-700.000 людий. З того припадало 900.000 на Німців і 800.000 на Австрійців. Дотепер стратили союзні війска після загальної оцінки около 500.-000 людий.

Загальну силу російських війск, які стоять під командою ґен. Куропаткіна і ґен. Брусілова, оцінюють на 137 дивізій піхоти і 36 дивізій кінноти, або в числах: 2.740.000 піхоти і 162.000 кінноти. Армія ґен. Брусілова сама числила на початку наступу 1,175.000 людий.

Росія по великій невдачі минувшого року перевела цілковиту реорґанізацію своєї армії. Найважнїйшою справою було збільшенє артилєрії. І так кожда дивізія зістала скріплена одним полком артилєрії, який складаєть ся зі 6 батерій полевих гармат, а кождий знова корпус одержав скріпленє через доданє 3 батерій, з котрих кожда числила по 6 тяжких гармат.

ТУРЕЧЧИНА МАЄ ПІСЛАТИ ОРУЖНУ ПОМІЧ АВСТРІЇ.

ЛОНДОН, 25. липня. — Вісти доносять, що до Берліна наспіла телеґрама отсього змісту: **„На полудневo-східнім фронті відбувають ся важні події. Турецькі війска небаром перейдуть Дунай".**

На підставі сеї телеґрами заключають, що Туреччина згодила ся дати Австрії оружну поміч проти Москалів. Турецькі війска мають вже находити ся в дорозї через Балкан на Угорщину, щоби взяти участь в битвах проти Москалів. Туреччина робить се з вдячности для Австрії за поміч, одержану від неї в битвах у Дарданелях і Мезопотамії.

—o—

ПРИЧИНИ УСТУПЛЕНЯ САЗОНОВА.

ПЕТРОҐРАД, 25. липня. — **Поголоски про уступленє Сергія Сазонова, міністра для заграничних справ, повторяли ся від самого початку війни, а передівсім в часах, коли Болгарія станула по стороні центральних держав. Таксамо, коли прийшла на дневний порядок справа Польщі, появила ся проти нього остра критика в російській пресї.**

Часопись „Бєржевия Вєдомости", обговорюючи справу уступленя Сазонова, підносить його великі заслуги для скріпленя тридержавного порозуміня. Його уступленє зовсім не вплине на зміну заграничної політики Росії. Найбільшим ділом Сазонова уважаєть ся новозаключений союз з Японією. Причиною його уступленя мала бути його невдача в справі навязаня близших зносин зі Злученими Державами.

„Новоє Время", яке постійно виступало проти Сазонова, пише:

„Неясність його поглядів щодо Польщі, брак програми щодо словацько-чеської справи, вічне ваганє в справі Македонії — все те давало часто причину до ріжних неправдивих толків про становище Росії не лише між славянськими народами, але також між народами західної Европи".

КРИТИКА ҐРАФА ВІТТОГО ПРО ПОЛІТИКІВ РОСІЇ.

БЕРЛІН, 25. липня. — Часопись „Фосіше Цайтунґ" оголосила лист ґрафа Віттого з мая 1914 р., в якім подає він отсю критику про політиків Росії:

„Росія в 1907 р. втратила свою політичну независимість. Ізвольський, Сазонов і Бенкендорф стали після моєї гадки льокаями анґлійського пана".

(Ґраф Вітте з вибухом війни займав становище міністра фінасів. Йому завдячувала Росія незвичайний економічний розвій після війни з Японією. Ґраф Віттте згинув нагло і загадочно. Правдоподібно упав він жертвою членів царської камарилї, яка зачисляла його до своїх ворогів).

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

БИТВА О ПОСІДАНЄ СЕЛА ПОЗІЄР ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

БЕРЛІН, 24. липня. — Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„На підставі полонених стверджено, що в нападі на боєвім фронті між Тієпваль і Ґільмон брало участь 11 анґлійських дивізій, які з поспіхом стягнено з иншого боєвого фронту.

„По довгих і завзятих боях, в яких Анґлійці потерпіли дуже тяжкі втрати, удало ся їм здобути заледви кілька домів в Позієр.

„В околиці Лонґваль і Ґільмон наші війска прогнали Анґлійців з хвилево занятих ними становищ. Трох офіцирів і 141 жовнірів взято притім в полон.

„На полуднє від ріки Сом напади французьких війск коло Сойкур і Вермандовілєр були безуспішні.

„Від останної неділї наші війска здобули 68 машинових крісів".

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ НЕ ЗМІНИЛО СЯ.

ЛОНДОН, 25. липня. — Битва над рікою Сом триває з великою завзятостию дальше, однак загальне воєнне положенє протягом останних двох днів не улягло жадним змінам.

Останний рапорт команданта анґлійських війск звучить:

„Здовж цілого боєвого фронту на північ і на полуднє від ріки Сом завзята битва відбуваєть ся без перестанку дальше. Німці одержали значні скріпленя і в богато місцях переводять протинапади. Часто приходить до боротьби на баґнети і ручні ґранати. На північний схід від Позієр Німці перевели наступ на наші становища, однак наші гармати його ударемнили. Загалом воєнне положенє в останних двох днях майже зовсім не змінило ся".

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР УВАЖАЄ АНҐЛІЮ ЗА НАЙБІЛЬШОГО ВОРОГА НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН, 25. липня. — Тутешні часописи оголосили зміст промови німецького цісаря, яку він виголосив до своїх жовнірів підчас кількадневного побуту на боєвім фронті в Пікардії.

Промова звучить:

„Товариші! Вам припала честь борoти ся проти Анґлійців. Ви борете ся проти народа, який заприсягнув знищити Німеччину. В останних роках, які попередили війну, Анґлійці утворили з иншими державами союз, щоби в даний знак напасти нас, найспокійнійший нарід у сьвіті. Анґлійці удавали наших приятелів, а рівночасно кували потайні пляни, щоби нас знищити.

„Війну спричинила анґлійська дипльоматія. Тепер розпочали Анґлійці наступ, щоби перенести війну на німецьку землю, до наших міст і сіл, на нещастє наших жінок і дітий.

„Вашим обовязком є зломити наступ Анґлійців. І ще раз треба показати Анґлійцям, що Німеччина є непобідима. Треба привести ворогів до розпуки, щоби вони були приневолені просити нас о услівя мира, які принесли би Німеччині користь і честь".

117.000 ФРАНЦУСЬКИХ ЖОВНІРІВ ЗАХОРУВАЛО НА СУХОТИ.

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Предсїдателька „Американського запомогового Товариства" у Франції, Ґлєдіс Голінґворт, яка прибула вчера до Ню Йорку, заявила, що **у Франції хороба сухіт розширюєть ся між жовнірами в застрашаючий спосіб.** Заходить підозрінє, що німецькі жовніри в якийсь спосіб переносять заразки сухіт в перші ряди французьких окопів.

Поверх 117.000 французьких жовнірів захорувало на сю страшну хоробу. Власти військові мусїли їх звільнити від служби і відіслати домів. Хорі не є спосібні до жадної працї, стають тягарем своїх родин і є розсадниками сухіт у своїй місцевости.

Лише скора і видатна ратункова акція може запобігти дальшому ширеню хороби.

БОРОТЬБА ПРИЙМАЄ ХАРАКТЕР ДИКОГО МОРДОВАНЯ ЛЮДИЙ.

ПАРИЖ, 25. липня. — Один ранений офіцир подає опис страшної битви в селї Позієр. З його оповіданя виходить, що жовніри з причини довгої боротьби дичіють і тратять всяке почутє людскости. Люди стають дикими зьвірами, які чатують на свою жертву.

„В неділю досьвіта", — оповідає офіцир, — „наш відділ одержав приказ до нападу. Наш відділ перевів напад зі скоростию блискавиці, війшов до села і заняв крайні хати. Доперва тепер прийшло до страшної різнї. Німці не уступали боронили своїх становищ до послїдного.

„Карабін не відгривав тут жадної ролї, натомісць уживано ножів, баґнетів, револьверів, палок і ручних ґранатів. Боротьба робить враженє, що се не боротьба жовнірів, але банди диких опришків.

„В однім домі німецькі жовніри зробили барикаду, ізза котрої острілювали нас машиновим крісом. Відділ Австралійців дістав ся до середини і вирізав всїх Німців до одного.

„Я був присутний при двобою двох офіцирів. Анґлійський поручник встромив свою шаблю в груди німецького капітана. В тійсамій хвилї капітан простягнув револьвер і всадив поручникови кулю в живіт. Помимо болю поручник ще раз проколов шаблею капітана, щоби переконати ся, що він мертвий. Опісля поручник сконав.

„Подібні сцени відбували ся на кождім кроці. Впрост не хочеть ся вірити власним очам, щоби люди в так короткім часі могли затратити в собі всякі почуваня людскости і стали дикими зьвірами".

—o—

ДНЯ 3. СЕРПНЯ МАЄ БУТИ ВИКОНАНИЙ ЗАСУД СМЕРТИ НА КЕЙЗМЕНТА.

ЛОНДОН, 25. липня. — Лондонська часопись „Дейли Мейл" доносить, що **дня 3. серпня буде виконаний засуд смерти на Роджера Кейзмента.** Страченє ірляндського провідника має відбути ся на подвірю криміналу в Пентонвіл.

Приятелї Кейзмента все ще не тратять надії, щоби спасти його від смерти і виєднати помилуванє від анґлійського короля. Ходить чутка, що папа Венедикт і американський амбасадор в Лондонї, Пейдж, роблять заходи, щоби вплинути на зміненє засуду.

НЕВДОВОЛЕНЄ В ІРЛЯНДІЇ ЗРОСТАЄ.

ЛОНДОН, 25. липня. — Всякі надії на полагодженє справи ірляндської самоуправи пропали. Вправдї міністер війни Ллойд Джордж на припорученє президента Есквіта веде ще в сїй справі переговори з членом кабінету Джаном Редмондом і прочими провідниками ірляндських националїстів, однак нема найменьших виглядів, щоби осягнути якесь порозуміне.

Розяренє проти президента кабінету Есквіта з кождим днем зростає. Значна часть лїберальних послів станула по стороні Ірляндців. В парляменті грозить буря проти цілого кабінету.

Анґлїйські часописи ріжних партій остро критикують поступованє кабінету і предсказують упадок кабінету.

—o—

„ДАЙТШЛЯНД" ВІДІДЕ, ЯК ПРИЙДЕ „ВІДПОВІДНА ХВИЛЯ".

БАЛТІМОР, 25. липня. — Залога „Дайтшлянду" була вчера через цілий день на покладі корабля. Капітан Кеніґ відбув вчера довшу конференцію з урядниками „Істерн Форвардінґ Ко."

На запит, коли „Дайтшлянд" відіде, капітан відповів: „Як прийде відповідна хвиля". На питанє, чи він не боїть ся, щоби кораблеви не приключило ся в часї повороту якесь нещастє, капітан відповів з усьміхом: „Чогож боятися? Океан досить великий і глибокий".

„SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилї.

Російські часописи доносять, що з нагоди нового наступу російської армії на Галичину вислав звісний провідник галицьких москвофілів, др. Дудикевич, вірнопідданчу телеґраму до російського царя. Телеґрама звучить:

Сотни тысячъ Карпатороссовъ ожидающихъ въ данномъ имъ Вашимъ Императорскимъ Величествомъ отечествѣ России освобожденія своей многострадальной родины Прикарпатской Руси, съ замираніемъ сердца встрѣчают каждую вѣсть, приходящую съ поля брани. Сегодня тысячи карпаторусскихъ бѣженцевъ въ Ростовѣ-на-Дону горячо благодарили Всевышняго за дарованныя Вашему Величеству и богатырскому русскому воинству въ Галичинѣ побѣди, слезно молили Всемогущаго объ окончательной побѣдѣ русскому оружію, о завершении освобожденія и присоединении Прикарпатской Руси къ державѣ Вашего Величества, за Васъ, Великій Государь, и за Вашъ царственный родъ. Русскій народный совѣтъ Прикарпатской Руси повергаетъ отъ имени своей родины и всѣхъ ея жителей къ стопамъ Вашего Величества чувства безпредѣльной благодарности, беззавѣтной любви и непоколебимой подданической вѣрности.

Председатель Дудыкевичъ.

Цар відповів 11. червня такою телеґрамою:

Отъ души благодарю русскій народный совѣтъ Прикарпатской Руси за выраженныя отъ имени карпато-русскаго народа чувства вѣрноподданнической любви и преданности, а также за вознесенныя молитвы по случаю ниспосланной намъ Господомъ Богомъ побѣди. Надѣюсь, что недолго осталось ждать многострадальной Галичинѣ окончательнаго освобожденія отъ иноземнаго ига и осуществленія ея надеждъ возсоединеніемъ съ великой Россіей.

НИКОЛАЙ.

Яке було би се освободженє Галичини, ми вже добре знаємо, бо український нарід добре попамятає перший наїзд на Галичину. Чи однак, на випадок прилученя Галичини до Росії, такі „Карпатороссі" як Дудикевич будуть мати яке значінє, про се можна дуже сумнівати ся, бо таких „Капатороссів" вже тепер копнула Росія і кпить собі з них.

Польська справа стаєть ся чимраз більше захитаною.

Недавно тому мадярський політик ґраф Андраші висловив у „Франкфуртер Цайтунґ" гадку, щоби сотворити самостійну Польщу під протекторатом Австрії і Німеччини. На сю тему посипались заяви виднійших німецьких полїтиків, кажучи, що самостійна польська держава є неможливою. Німецька часопись „Райніш-Вестфаліше Цайтунґ" яко головні причини подає:

Перш усього про якунебудь польську національну державу не може бути мови, бо в самій Конґресівці (центральній Польщі) мають Поляки лише 73 процент мешканців належних до польської нації. Навіть на випадок її злуки з Галичиною було би в такій польській державі 12 і ½ міліонів Поляків супроти 8 міліонів мешканців иншої народности.

Селянська власність в Польщі є так мала, що легко було би перетягнути селян до русофільського табору і настроїти їх ворожо проти Німеччини.

Вкінци: Польща не має жадного поважнійшого промислу, котрий міг би промовляти за істнованєм самостійної держави; знова ткацький промисл звернений в сторону Росії є для Німеччини небезпечним.

Та́к доносить копенгаґський кореспондент „Дзєнніка Звйонзкового". Важною є для нас перша точка, де Німці вже згори предвиділи, яке було би панованє 12 і пів міліонів Поляків над 8-ма міліонами горожан иншої нації. Чи Поляки ще тепер не опамятають ся, що їх кличі є занадто шовіністичні, а жаданя занадто високі?...

СІЧОВА ОРҐАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ.

Культурний розвій українського народу в Америці поступає вперед. Попри запомогові орґанізації, просьвітні товариства, читальні й бібліотеки починає йти праця на инших полях. Найновійший рух, який саме замітно, се руханкова орґанізація. Американська молодіж ріжнородних національностий давно вже перевела подібні орґанізації, як на приклад: Чехи, Поляки, Словаки, не говорячи вже про родовитих Американців, які плекають руханку і в школах і в окремих спортово-руханкових товариствах.

Наша іміґрація молода, тому і недавний сей рух. А преціжь він дуже важний. Руханка виробляє довірє у власні сили, нищить безхарактерність, приучує до витривалости, спонукує до орґанізації і тіснійшої злуки, і вчить почувати ся одною спільною громадою, в якій відповідає один за всіх, всі за одного.

Поневолені народи мусять передівсім дбати про розвиток руханкових (ґімнастичних) товариств. Се є рід національного війска, яке стає до оборони народних прав, коли зайде потреба. Недавно подали ми звіт з альбанського конґресу в Бостоні, на якім посьвячено богато часу на обговоренє справи фізичного вихованя альбанської молодіжи. Альбанці приготовляють в Америці силу, щоби по війні стати з оружем в руці до оборони своїх народних інтересів і своєї независимости. Се добрий примір для всіх инших народів, котрих доля є подібна до долї Альбанців.

Українська нюйорська громада за почином п. Задорецького почала вже від кількох місяців орґанізацію руханкового товариства „Українські Січові Стрільці". Вправи відбувають ся правильно під проводом чеських інструкторів. Але ініціятори сього руху хочуть заінтересувати українською січовою ідеєю ширшу громаду. Вони хочуть дати початок до ширшої діяльности в сїй справі. Ось що читаємо у відозві У. С. С. в Ню Йорку:

„Товариші і Товаришки! Братя і Сестри! В краю ведеть ся війна, в котрій рішаєть ся наша доля. Сотки тисячів нашої молодіжи пійшло у кровавий танець. Богато з них вже полягло в лютім бою, богато ще й поляже, богато остане нещасних калїк на ціле житє, а дуже мало верне здорових.

„Одну часть цьвіту нашого народа в старім краю знищено війною, бо молодіж се цьвіт, се будучність народу. Друга, меньша частина нашої славної молодіжи находить ся на волї, де не чути гуків гармат, не видно крови і трупів братів наших і тому сьміло можемо себе зачислювати до щасливих, бо ми — в Америці. Та на жаль мусимо самі се признати, що цьвіт нашого народа в Америці, наша українська молодіж, не дала до сього часу знаку житя по собі такого, як молодіж друга, навіть меньших і слабших народів.

„Дуже се сумний факт, однак правдивий! Щоби отже „недобитки" в старім краю не мали причини кинути на нас проклін погорди, ми — молоді люди, котрі вже розуміємо значінє орґанізації, повинні покликати всю українську молодіж обох полів в Америці до з'орґанізованя в одно сильне непоборимe тіло, та показати сьвітови, що українська молодіж в Америці є дійсно гордостию цілого українського народа.

„До орґанізованя нашої молодіжи в старім краю служили ґімнастичні товариства як „Січи" і „Соколи" та, помимо строгих переслідувань зі сторони Ляхів і австрійського уряду, не було майже місцевости, де би не істнували „Січ" або „Сокіл". Молодці і дівчата в старім краю зрозуміли, що лише ґімнастика дає силу і здоровлє та що ґімнастика, се одинокий спосіб до зорґанізованя молодіжи. — То чому-ж нам в Америці, де нема анї австрійського уряду, анї инших перешкод, не брати примір від наших братів і сестер в старім краю та не заложити ґімнастичної орґанізації в Америці? Зачнім діло від себе, та берім ся за щиру працю, котра певно увінчаєть ся пожаданими успіхами. Не відкладаймо, щоби не було за пізно!

„В тій власне справі руханкове товариство „У. С. С." в Ню Йорку на засіданю з дня 22. червня с. р. порішило віднестись до всіх українських товариств, братств і сестрицтв в Ню Йорку і околиці з просьбою о висланє по кілька охочих членів яко делеґатів на наради, котрі відбудуть ся в четвер дня 27. липня с. р. о годині 8-ій вечер, в Шіцен Гол, 12 Е. 8. улиця, Ню Йорк. На зборах будуть присутні відпоручники чеських і хорватських ґімнастичних орґанізацій, від котрих можемо дуже богато скористати для нашої сьвятої справи, тому користаймо з нагоди, поки час. Сподіємо ся, що наш голос не буде голосом „вопіючого в пустини".

Радо витаємо сей новий проблиск народного житя в Ню Йорку і бажаємо, щоби дійсно сей клич знайшов охочих не лише в Ню Йорку, але і в инших українських кольоніях в Америці. „Часто мала іскра спричинює великий огонь". Може і се мале ґімнастичне товариство „Українських Січових Стрільців" є такою іскрою, що запалить духа української молодіжи в цілій Америці.

АМЕРИКА КУПУЄ НОВІ ЗЕМЛЇ.

Копенгаґа, 24. липня. — Між правительством Злучених Держав Північної Америки і Данії ведуть ся переговори щодо продажи Америці данської Західної Індії. Готову умову піддасть ся вже в недалекій будучности під голосованє американського і данського парляменту.

Після проєкту Злучені Держави мають заплатити за данські острови 25 міліонів долярів, а в додатку зречи ся в користь Данії всіх прав, які Америка має на острові Ґренляндії. Ґренляндія є власностию Данії, а Злучені Держави мають там право робити відкритя. Острови, які на підставі нового договору хоче купити Америка, є отсї: остров сьв. Томи, сьв. Івана, Ст. Кроа; сей останний називають також Санта Круз — (остров сьв. Хреста). Сї острови лежать около 50 миль на схід від побережа Порто Ріко. Вони займають 142 квадратових миль, а їх населенє виносить 27.000 людий. Майже всї вони є Ніґрами і жиють з управи цукрової тростини.

Правительство Злучених Держав хоче піддати справу прилученя островів під загальне голосованє тамошних мешканців. Зачувати, що мешканці радо згодять ся на таку зміну приналежности. Проєкт одначе уложений в той спосіб, що вони не мусять зрікати ся данського горожанства. Вони можуть бути Данцями з імени і з національного почутя, однак торговельні зносини будуть залежати вже від правительства Злучених Держав.

Переговори в справі продажи островів вели ся вже в 1901 році і в 1910, а тепер піднято їх наново. Данія хоче мабуть позбути ся тих островів з огляду на теперішну війну, яка справляє їй богато клопотів і з огляду на непевний настрій населенє тих островів. Належитість в сумі 25 міліонів виплатить Америка сейчас по підписаню договору.

* * *

Західною Індією називають в ґеоґрафії ґрупи островів, положених на полудни між американським півостровом Фльоріда і північним побережем держави Венецуеля, в Полудневій Америці. Ґрупи островів є слїдуючі: острови Багама, Великі Антилї, Малі Антилї і Дівичі острови. До Злучених Держав належать отсї острови: Куба, часть Порто Ріко, часть Дівичих островів, а тепер саме хоче купити Америка дальші острови тої ґрупи, а то: сьв. Томи, сьв. Івана і Ст. Кроа, бо вони лежать недалеко Порто Ріко. Сї острови мають добрі пристанї для кораблів і тому потрібні Злученим Державам для воєнних цїлий. Там можна збудувати стацію для воєнних кораблів і мати охорону перед Анґлією, Францією і Голяндією, а кромі сього звідтам мож оборонювати доступу до Панамського каналу, який є незвичайно важним для Злучених Держав; також для можливого наїзду на Мексико, сї острови дуже можуть бути придатні для Злучених Держав.

ПО СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

(Голоси преси).

Російська нюйорська часопись „Новый Міръ" (ч. 731, зі середи, 19-го липня б. р.), помістила довщу статю, присьвячену памяти д-ра Ів. Франка. Статя вийшла зпід пера п. Р. Ролїната і звучить:

„Ще одну глубоку втрату понесла українська демократія. Ще одна сьвіжа могила виросла на українськім літературнім цвинтари. І коли недавно ще майже всї свої товариства оплакували смерть Михайла Павлика, то ще більше приходить ся для всього народа переносити новий удар тепер, коли русскі ґазети принесли звістку про смерть Івана Франка, одного з найвиднійших галицьких учених і суспільних робітників, і, без сумніву, найбільшого українського поета після Шевченка.

„Годить ся зазначити, що до сеї пори галицька Україна була дуже бідна на літературні сили. Се дасть ся оправдати по части впливом польсько-німецької культури і русофільською аґітацією та суспільним житєм і мовою українського населеня східної Галичини, а по части й другими причинами; однак факт остаєть ся фактом. В тім часі, як російська Україна плодить такі могучі сили, як Шевченко, Котляревський і Руданський, Драгоманів, Кулїш і Чупринка, — Галичина давала тільки посередні талани.

„Франко, як уродженець Галичини, являєть ся в данім випадку щасливим, виключним чинником. Він вводить нову епоху в українській літературі, і, будучи її родоначальником, надає їй також найбільше яркий вираз демократичного, пів-народного напряму.

„Длятого, щоби спізнати характер творчости І. Франка, не зашкодить познакомитись з його біоґрафією..."

Дальше автор розводить ся про житєпись Франка і про його твори, котрі здаєть ся дуже очарували шановного автора. Говорить ся тут також про русофільство, з котрим Франко найперше почав боротьбу. Житєпись, і в загалї ціла статя, писана з глубоким чувством, з чувством, що витискає сльози по утраті великого Мужа, заслуженого Сина України.

Статя кінчить ся словами:

„...І тепер, коли він умер, чи не поклонити ся перед тою богато обдареною постатю, перед постатю, що горіла безустанною діяльностию і службою угнетеним і обездоленим.

„Молитва Франка до рідної землї:—
„Дай м'нї трудить ся і в вічнім труді
Дай умирать" —
сповнилась. Він вічно трудив ся і умер на сторожі.

„І повне право має він примінити осиротівшій літературі слова, з котрими його Мойсей звертаєть ся до Ізраїля:

„Пійдеш ти у мандрівку столїть
З мого духа печатю".

ЗАГОСПОДАРОВАНЄ АЛЯСКИ.

Як довго півостров Аляска належав до Росії, так довго не було там майже ніяких культурних інституцій. Колиж Злучені Держави купили Аляску для себе, почала ся там господарка на великі розміри. Аляска — богатий край. Дотепер вже вичерпали Американці около $200.000.000 маєтку відтам. Тому Аляска є приманою для Злучених Держав. Там будують тепер зелїзничі дороги і відкривають державні копальні угля та золота.

Недавно закупило правительство Злучених Держав в Алясці зелїзничу лінію „Аляска Нортерн" за $1,500.000. Міліон заплачено тепер, а 500.000 мають заплатити в лютім 1917 р. Ся зелїзниця провадить до найбогатших копалень угля, котрих богатства ще навіть не обчислено. Можна також припускати на підставі певних даних, що поклади камінного угля „Матануска" на Алясці є найбогатші в сьвіті і можуть достарчити угля для цілої Америки. Лише мала часть сих піль загосподарована. Чим дальше копають, тим більше знаходять угля найлїпшого рода. Правительство берегло до сього часу сї копальні і не віддавало їх до ужитку ніяким компаніям. За тими копальнями побивають ся братя Ґуґенгайми, компанія Морґана і деякі банкирські трости.

На полях Матануски йдуть пильно роботи; тисячі людий там працює. Повстають нові міста і будуєть ся нові дороги. Край замітно відживає. Зелїзниця перерізує середину сих піль і тягнеть ся від Акораджа до Матануски. Для покінченя дороги треба ще $2,750.000. Правительство сподіваєть ся, що там найде угля вартости два міліярди долярів.

ЧИ НЕ ЧАС ВЖЕ ПОВІРИТИ?

В селянських сферах східної Галичини від кількох лїт давалось відчувати невдоволенє до польської шляхти. Невдоволенє се виринало з початку на тлї чисто економічнім, бо „селянин бідував, а Лях панував". Се невдоволенє підхопили аґітатори, царські прихильники і ужили його яко оруже для поборювания українського руху. І мимо сього, що людий переконувано, темна маса повірила кацапським аґентам, котрі голосили, що Поляки попирають Українців, а Українці роблять се, що Поляки їм розкажуть".

Чи Поляки підпирали Українців, чи Росія підпирала Поляків, виясняювали нам такі події, як вибори до сойму, чи парляменту. Найсильнійшим ударом для клича царських аґітаторів була та нестримна, завзята, а подекуди навіть кровава боротьба, яка довгі літа провадила ся в Галичині між Українцями і Поляками. Доказом сього є те, що Поляки не розказували Українцям, щоби ті упоминали ся університету, бо Поляки були противні заложеню українського університету, та ще у Львові. Але мимо того Українці старали ся і дальше старають ся о заложенє університету, не зважаючи на те, що се старанє є не по нутру Полякам. Длятого не може бути мови про якенебудь попиранє українського руху Поляками.

Противно! Ми маємо инший доказ, що власне Росія попирала Поляків, а сї знова попирали кацапів, через що політичні сили Українців ослабли і не можна було видерти щонебудь від Поляків.

На се маємо докази. Яко примір най послужить і се:

— Російський уряд позволив Полякам на заложенє польської школи в Харкові(!!!). Діти учать ся виключно в польській мові, а польські патріоти, користуючись дозволом, закладають скрізь меньші і більші школи. Харківська школа є польською ґімназією, до котрої ходить 250 учеників, що втікли з Галичини і Королївства.

Значить, на чистих українських землях, де нема ні одного майже уродженого там Поляка, Росія дає дозвіл на заснованє польської школи, а Українцям, котрих батьки, діди і прадіди там родились і вмирали, не вільно уживати рідної, української мови. Очевидно — є се умова Росії з Поляками, щоби пригнїтити українську справу в українській земли.

Чейже тепер опамятають ся ті, що вірили доси якраз тим кличам, що то „Поляки підпирають Українців". Чейже опамятають ся і проженуть від себе тих, що заморочили їх голови, і спинювали боротьбу за права селянської маси в Галичині. Час вже раз опамататись, бо і тут є досить всяких вироднків, які ще дотепер торочать, що Українці тримають з Поляками.

—В.

СЕРЕД ПОЛЯ.

(Співаєть ся на нуту: „Серед поля широкого дубець виростає").

Серед поля широкого
Явір зелененький,
З-ним пращаєсь бідний жовнір,
Мов з братом рідненьким.

З ким же-ж має він пращатись? —
Нї мами, нї тата,
Нї діточок, анї жінки,
Нї сестри нї брата...

Нема кому затужити,
Кому жалувати,
Нема кому на могилї
Хреста збудувати.

Не одна мати плаче,
Сльози проливає;
Син лежить давно в могилї
І ніхто не знає.

Дмитро Петращук.

Юнїон Гілл, Н. Й.

Українці! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ЖИВИЙ ПАМЯТНИК ІВАНОВИ ФРАНКОВИ, НА ПІДДЕРЖАНЄ НАРОДНИХ ДІЯЧІВ, :-: на :-: ФОНД ІМЕНИ ІВАНА ФРАНКА.

ЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВИКАЗ ДАЛЬШИХ ЖЕРТВ:

15. Бруклин, Н. Й. Агафія Бундзяк жертвувала $5.00
16. Бруклин, Н. Й. І. Ф. Панкевич жертвував 2.00

РАЗОМ $7.00

Оголошено в ч. 89 „Свободи" $172.20.

ЗАГАЛЬНА СУМА $179.20

ҐЕНЕРАЛ ЖОФР

головний командант французьких військ.

Помимо великого числа політичних неприятелів, помимо ріжних інтриґ ґенерал Жофр позістає від початку війни на становищи головного команданта французьких військ. Може ніодин командант в иншій державі не підлягав так частій і безпощадній критиці, як ґенерал Жофр. Про ґенерала Жофра не можна сказати, що він якийсь надзвичайний стратеґік або військовий тактик, щасливий дипльомат або бодай взагали якийсь політик. Однак обставини зложили ся так, що ґенерал Жофр став найсильнішим чоловіком у Франції. Він є у Франції нині тим чоловіком, що всім розказує. Всі прочі його слухають. Він контролює вже через два роки не лише цілу французьку армію, але йому є підчинена також армія анґлійська, яка находить ся на воєннім терені у Франції.

Сила і вплив Жофра є оперті на великім довірю армії до него. Тут придержує ся ґен. Жофр двох головних засад:

Дай армії се, чого вона жадає.

Дай армії тоді, коли вона жадає.

Нема сумніву, що ґен. Жофр поповнив часто блуди. Він не є непомильний. Ґен. Жофр має до діла з одної сторони з політиками, з другої знова сторони з армією. Однак його ціль є все одна: побідити ворога. Поза те його ніщо не обходить. Жофр є собі звичайний, поєдинчий чоловік, який не терпить ніякої опозиції. Кожду опозицію нищить він безоглядно.

Двох ґенералів величає французький нарід як своїх героїв: шефа ґенерального штабу ґенерала де Кастельно і ґенерала Петен. Ґен. де Кастельно дав вже нераз докази способного стратеґіка. Йому завдячують Французи спасенє Парижа і велику побіду над Німцями над рікою Марною на початку війни. Другий ґенерал Петен — се ґерой з боротьби під Верденом. Коли нині Верден ще не опинив ся в руках Німців, се в першій мірі заслуга ґен. Петена.

Однак ані ґен. де Кастельно ані ґен. Петен не є всилі дорівнати ґен. Жофрови. Він кермує майстерно цілою машиною воєнною з повним зрозумінєм своєї задачі.

Сама постава ґен. Жофра сьвідчить про його силу й енерґію. Шапка засунена по очи. Зпід дашка шапки видно лише одну велику щоку. Його хід тяжкий, дрібний. Годі собі представити Жофра в бігу. Однак кождий рух його тіла зраджує якусь незвичайну силу. Жадна вістка, жадна подія не робить на него вражіня. Його не обходить смерть тисячів поляглих жовнірів. Повзятий намір переводить він, хоч би мав коштувати не знати які жертви.

„Офіцир, який хоч би на цаль уступив перед ворогом, буде поставлений перед воєнний суд". — Такий наказ видав ґен. Жофр, коли по перших днях битви під Верденом положенє ставало щораз гірше.

Після сего розказу французькі війска не уступили добровільно ані на крок. Тисячі жовнірів ґинули в закопах. Німецькі ґранати розривали їх на дрібні кусні. Підземні міни викидали у воздух закопи і людий. Передтим жовніри утікали, тепер ґинуть на місци. Часто лучало ся тепер таке, що німецькі гармати цілому відділови французьких військ відтинали відворот, жовніри не уступали з місця, доки всі не згинули від куль і багнетів неприятеля. Сей завзятий опір коштував житє богато тисячів. Але се вратувало Верден.

Супроти командантів був він острий. Жофр не терпів ніяких оправдань.

„Ви спізнили ся", — сказав Жофр до одного із ґенералів, який був командантом армії, що програла битву під Каренсі.

„Се стало ся з тої причини, що...", — почав оправдувати ся ґенерал.

„Возьміть перо", — перервав йому Жофр, — „і пишіть подане, що ви просите о перенесенє вас до Лімож (дім військових калік) з причини невилічимої хороби".

„Алеж я..." — зачав говорити знова ґенерал.

„Тепер вже 4-та година", — закінчив Жофр. — „Ваш поїзд відходить о годині 5-тій".

Всяких політиків Жофр легковажив. Він не позволяв на те, щоби вони мішали ся до несвого діла. Коли міністер війни Ґалієні з причини хороби мусів уступити зі свого становища, се дало політикам привід до ріжних комбінацій щодо його наслідника. Кожда політична партія переводила дискусію над іменованєм нового міністра війни. Тимчасом на домаганє Жофра мусіли заіменувати міністром війни чоловіка, якого до сеї пори ніхто не знав ані про него нічого не чував.

„Я хочу, щоби Рок був міністром війни", — заявив Жофр. „Я знаю його. Він є добрий жовнір".

Се вистарчило. Рок зістав міністром війни.

Одним із головних командантів французьких армій був ґен. Сарель. Отсей ґенерал мав велике число приятелів між політиками. Помимо того Жофр відобрав йому начальну команду і вислав його до Солуня. Було се 14. липня минувшого року.

Щоби в патріотичний спосіб відсьвяткувати сей памятний день в історії Франції, ґен. Сарель дав приказ своїм військам перевести наступ, який однак не був підготовлений. Наступ скінчив ся великою невдачею. Тисячі французьких жовнірів полягли на побоєвищи. Про се довідав ся Жофр і завізвав ґенерала до рапорту.

„Бувайте здорові", — промовив до него Жофр. — „Ви вже своє скінчили".

Щоби лише охоронити його від ґанби і встиду, Жофр поручив йому команду в Солуни.

З кождим днем ряди його особистих ворогів збільшають ся, однак рівночасно зростає його повага і загальна пошана. Коли би нині Жофра не стало у Франції, то здасть ся, не було би другого чоловіка, який міг би заняти його становище.

МОЙОМУ ЧИТАЧЕВИ.

Мій друже, що в нічну годину тиху
Отсї рядки очима пробігаєш
І в них народньому заради лиху,
Чи власним болям поленші шукаєш, —

Коли тобі хоч при одному слові
Живійше в грудях серце затріпоче,
В душі озветь ся щось, немов луна в діброві,
В очах огонь сльозу згасить захоче, —

Благословлю тебе, щоб аж до скону твого
Доніс ти серце чисте й щиру душу,
І щоб ти не зазнав сирітства духового,
В якому я свій вік коротать мушу.

17/IX, 1905

Іван Франко.

З ПОСЛІДНИХ БОЇВ ПІД ЧЕРНІВЦЯМИ.

„Через чотири дні відбувала ся завзята боротьба о Чернівці, — пише кореспондент „Берлінер Таґеблят-у", — та вкінци під сильним напором ворожих війск наш фронт мусів подати ся. Се було 10. червня с. р. Відступ відбував ся в повнім порядку. Ми заняли позиції в долині ріки Прута, в маленькім селі недалеко Черновець. Бомбардованє мало зачати ся на другий день, в суботу.

„Заряд черновецької поліції видав до населеня розказ, „щоби мешканці були обережні, бо в суботу, 11. червня 1916 р., починають ся бомбардувати місто Чернівці". Мешканці зрозуміли відозву і сейчас почали втікати з міста. За першим разом закупали вони ласки російських жовнірів і більше вже її не жадали. Ціла ся утеча представляла трагічний вид: Християни і Жиди, Німці і Румуни, Українці і Поляки — всі вони відчували конечність покидати своє улюблене місце. Нескінченим походом прямувала непроглядна товпа за місто.

„Аж нараз дали ся чути стріли. Почалась канонада. Се Москалї острілюють Чернівці. Огонь не дуже сильний, але викликує загальну паніку. Між цивільними можна замітити якусь траґічну задуму... Завтра **Зелені сьвята**, а вони сьвяткують їх при співучасти граду куль.

„І дійсно. Ціле місто під гарматним огнем, долина Прута встелила ся трупами, а довкола всьо знищене. Москалї палять з гармат, аж небо стемніло. Видно, як ґранат паде на будинок зелїзничого двірця, будинок валить ся; там на улици упав шрапнель і розторощив пять осіб.

„Кождий питає сам себе: „Чи зможе місто перенести таке тяжке нещастє"? Поволи місто пустошіє, нема одної живої душі.

„Вісїм днів бомбардовано Чернівці і наші передні сторожі. Четвертого дня побіда була вже перехилилась на російську сторону, але наші війска підняли сильний протинаступ і виперли Москалїв взад. Москалї стягнули знова сьвіжі резерви і ще з більшим завзятєм почали непокоїти наші ряди. Сильна перестрілка тривала через дальших чотири дні, аж вкінци під хмарою куль і ґранатів ми були змушені подати ся взад. І Чернівці вже 18. червня 1916 р. були в руках Москалїв.

„Тогосамого дня австрійська головна кватира донесла про се до міністерства війни, а воно пустило у сьвіт осьтаку телеґраму:

„Відень, 18. червня. — Наші війска, які боронили примістка над Прутом коло Черновець, були приневолені з причини великої переваги сил неприятеля до відвороту. В ночи російські війска переправили ся в кількох місцях через ріку Прут і війшли до міста. Чернівці зістали вже кілька днів передтим цілковито опорожнені".

ДОПИСИ.

—o—

З ANSONIA, CONN.

Ще про ансонійське сьвято.

Перечитавши в „Америці" допись про ансонійське сьвято, завважав я, що шановний дописуватель пропустив другу часть сьвята; ся часть відбула ся в тойсам день, лиш з тою ріжницею, що аж вечером. Сею другою частию була театральна штука „Ох не люби двох", уладжена в честь прибувших гостий. Штука була виставлена місцевим церковним хором, котрим управляв взірцево місцевий учитель п. Лев Кушнір. Тому, що згадану штуку відіграно дуже гарно, хочу познакомити читачів з акторами поіменно. І так. Дуже добре відіграли свої ролї слїдуючі: п. Калина — ролю Максима Дурня; панна А. Томцьо — ролю дочки Марцуні; п. Головчук — ролю Івана, любовника Марцуні; п. Кривків — ролю арендаря Гершка. Вдоволяючо виказались слїдуючі особи: панна Е. Шкурат — в ролї жінки Максима; п. Скалецький — в ролї Юрка, їх сина; п. І. Гупало — в ролї мельника Климка; п. Гищук — в ролї Олекси; панна Михальчик — в ролї Гандзї сусїдки; п. Михальчук — в ролї жидка Хаскля, а вже з подивом поводилась на сцені школярочка Томцьо в ролї пістунки Парасї. Вечерок випав величаво. Гості заповнили галю по береги. Підчас представленя заховувались бездоганно. Сцена, хоч стара, зате відповідна на представленя. Актори схарактеризовані були добре. А вже щодо згадки за костюми пані Е. Угорчакової, то думаю, що шановні читачі виділи нераз і знають, що належить ся їй повне признанє.

На конець мушу признати й се, що молоді ансонійські патріоти не боять ся України та видно, що і своїх батьків переконали, що Україна не є ворогом синів „Лемківщини". А рідна мати сердечна плаче і молить Господа Бога о навернєнє з блудної дороги її діточок.

А тепер до Вас, члени молоденького хору: Прийміть щире признанє за Ваші труди разом з Вашим учителем. Не зражуйте ся жадними підшептами „панянок", котрі мають на цїли робити лише кириню, щоби вас відтягнути від народної роботи.

Не слухайте намов „старої пані", бо вона є власне тою головною шрубою до фабрикованя незгоди у Вашій місцевости. Стійте всі як скала непохитно. Тим покажете сьвітови, що Ви сини і дочки України з давного козацького роду. Велика заслуга припадає місцевим провідникам, а то: Веч. о. Ф. Кісілевському, учителеви Л. Кушнірови, тростісам: п. І. Доклї, п. Глюзови і всім старим заслуженим патріотам. Ще не вмерла Україна!...

Василь Чорнобіль.

З NEWARK, N. J.

„Настоящі" перед американською публикою.

З нагоди міжнародної вистави, яка відбувається в Нюарку від 10. липня до 5. серпня с. р. в Бурнет Стріт Скул, Нюарк, Н. Дж., Українці виставили дня 18. липня в українській мові одноактову комедію „Настоящі" перед американською публикою, яку вона приняла з великим вподобанєм.

Треба згадати, що тутешні Українці використали всяку нагоду, аби звернути на себе, яко на нарід, увагу.

При помочи панства Климовичів і Угорчаків зібрано знатне число українських краєвих виробів, вишиванок, килимиків і строїв, якими прикрашено спільну з Поляками кімнату. Мимо сего, що оба сї народи походять з одного краю, Галичини, українські вироби звертають на себе уваги красою, живописностию та оригінальностию.

В день отвореня вистави Українці в числї инших народів відспівали кілька народних пісень. Співаки були повбирані в народні строї.

Про представленє „Настоящі" слїдуючого дня нюарська анґлійська часопись „Newark Evening News" помістила слїдуючу рецензію:

The Ruthenians presented an one-act play called "Nastojiszczi" (має бути "Nastojaszczi). These persons played the principal characters: Anthony Wakulinskyj, Peter Kowalczuk, John Wowk, Sophie Horucka and Melania Szwajka. Audience enjoys humor. The plays were full of action and color and demonstrated the natural instinct for mimicry among these people. The Ruthenians read their lines in their native language. Rev. Basil Kusiw, pastor of the First Ruthenian Presbyterian Church, explained the action and story of the play and concluded by asking the audience to laugh continously and thereby not go wrong. The audience did, and, in truth, the play was presented so well that humorous situations were not lost through interpretation in a foreign language.

Як великий вплив мали сї народні виступи, слїдно з того, що місто Нюарк рішилось вибудувати театральну галю, де би можна всім народностям давати систематично свої народні штуки.

Василь Кузїв.

З КАНАДИ.

—o—

Вислїди іспитів брендонського семинара.

Ґрейд VIII. перейшли з похвалами: Ст. Кудрик, Лука Сирник, Іван Панїсяк, Іван Мадюк, Михайло Гладій, Петро Корман, Іван Шиндель (Німець).

Перейшли: Василь Боднар, Михайло Чуй, Стефан Гребенюк, Андрій Грудка, Іван Каменецький, Яків Назаревич, Йосиф Щепанюк, Василь Вівсяник, Михайло Зюбрак, Карло Левицький, Николай Вирцімаґа.

Вислїди вступних іспитів. В оголошенім вислїді іспитів подибуємо ось такі наші назвиска:

В окрузї інпектора Маґір: Мих. Калїнта, Ник. Тик.

В окрузї інспектора Бест: В. Білярчук, Ю. Бойкович, П. Білявський, А. Даниленко, І. Дорощук, П. Дрогомирецький, М. Кобринський, Ів. Митник, П. Никорчук, Ів. Паньків, П. Попович, А. Слезюк, А. Шпаковський, М. Запурський і Н. Зварич.

В окрузї інспектора Паркер: Т. Михайлецько, Р. Яніцький, С. Кравчук, С. Новак і М. Вітвіцький.

В окрузї інспектора Ґулєт і Юнґа: Ф. Гречук, Е. Чорнейко, Ів. Гриневецький і Д. Скоморовський.

В окрузї інспектора Вокера: Іван Ференц, Анна Романчук, Марія Фаріон, М. Кивелюк, І. Лотович, Г. Митка, Й. Павлович, М. Польовий і Петро Потоцький.

В окрузї інспектора Морісона: Ю. Козак, Е. Рудик і Ів. Заничек.

В окрузї інспектора Піч: В. Підручний, П. Меташенко, Павло Новак і Д. Северин.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

—o—

Президент приготовляє протест проти замаху Анґлії на американську торговлю.

Вашінґтон, 24. липня. — В найблизших днях відбудеть ся засіданє кабінету міністрів в справі вмішуваня Анґлії до торговлі Злучених Держав. Анґлія, як звісно, оголосила спис 80 купецьких американських фірм, з котрими Анґлійці не сьміють провадити торговлї. Правительство Злучених Держав добачує в тім акті ломанє моральних прав, якого не повинна терпіти ніяка держава. Президент Вілсон незвичайно обурений таким поступованєм Анґлії і тому хоче заложити рішучий протест перед анґлійським правительством.

Нові зарядженя в справі дїточої недуги.

З огляду на се, що дїточий паралїж в Ню Йорку раз зменьшаєть ся, а на другий день зростає, нема надії, щоби в короткім часї ся недуга вигасла. Міські і федеральні власти видали зарядженє, що ніодна дитина низше 16 лїт не може виїхати з міста без дозволу, по докладнім попереднім огляненю зі сторони лікаря. Поліція пильно стереже всїх входів до зелїзничих поїздів і корабельних доків, щоби ніхто не міг зломити отсього розпорядку. — Деякі зелїзничі компанії оголосили заяву, що не дадуть зелїзничих поїздів на дїточі прогульки в околиці Ню Йорку.

У вівторок, 25. липня, захорувало знова 150 дїтий на паралїж, а померло 38. Разом від початку епідемії занедужало 3.098, а померло 647 дїтий в Ню Йорку.

Поодинокі случаї сеї страшної недуги появляють ся також в Джерзи Сіти, Гобокен, Нюарк, Патерсон і в инших околичних містах. В Джерзи Сіти ще перед кількома тижнями заборонено всїм дїтям низше 16 лїт житя вступ до всїх театрів, а сього тижня позамикано всї дїточі парки.

Забили 72.000 котів і 8.000 псів.

Від 1. липня убито в Ню Йорку 72.000 котів і 8.000 псів, щоби запобігти поширеню пошести дїточого паралїжу. Комісія здоровля висилає що дня о годині 7. рано патрольки по місті, які виловлюють пересїчно 3.700 псів і котів кождого дня. Патрольки працюють звичайно до першої години в ночи. Коти і пси, якими бавлять ся дїти по домах, причиняють ся найбільше до поширеня пошести.

Страшний вибух під озером.

Клївленд, О., 25. липня. — Нинї рано наступила страшна експльозія в тунелю для заложеня водопроводів попід озеро Ірі. Трох робітників, що стояли у входї до тунелю, поспішили сейчас на місце катастрофи і видобули звідтам 3 мертвих товаришів. Всїх робітників в тім місци було 24; можна припускати, що й 21 прочих згинуло підчас вибуху, як і тих трох. Про причину катастрофи годї щось певного сказати, бо начальний управитель будови сього тунелю згинув разом з иншими робітниками, коли пустив ся до місця катастрофи ратувати загрожених. Ратунок спинюють ґази, які добувають ся з тунелю.

Бомба в Сан Франціско викликала загальне занепокоєнє.

Місто Сан Франціско дуже занепокоєне вибухом бомби підчас паради за военною готовостию останної суботи. Тоді згинуло 6 осіб, а ранених є 42 особи. 13.000 долярів зложено сейчас на вишуканє виновника. Сю суму зложило федеральне правительство, майор міста і приватні особи. Є здогад, що се не є відокремлений випадок, але є виплпвом заговору, приготованого анархістичними орґанізаціями проти державних властий. В цїли викритя орґанізації змовників буде утворене центральне бюро детективів, які будуть слїдити подібні злочини, як у Сан Франціско. З Шікаґо доносять, що між тамошною анархістичною громадою панує велика радість по причинї вибуху бомби в Сан Франціско.

Ню Йорк обмежує висоту хмародерів.

В 1914 роцї принято в стейтї Ню Йорк закон, який обмежує висоту хмародерів. Сей закон увійшов в житє у вівторок 25. липня о годині 4.30 пополудни. Будівляна комісія міста Ню Йорку подала до відома, що в містї не вільно від 25. липня 1916 року будувати висших домів, як приписує закон. Висота будинку може бути лише півтретя разу більша, ніж виносить ширина улиці, при котрій будуєть ся дім. Над будинком може бути відповідна вежа.

Продукція мінералів в 1915 роцї.

Ґеольоґічне товариство в Вашінґтонї подало до відома, що в Злучених Державах за 1915-тий рік випродуковано 531,619.587 тон антрациту і угля. В порівнаню з 1914-тим роком, видобуто 18,044.010 тон більше. При видобуваню того угля працювало 734.008 углекопів (майнерів), котрі працювали 209 днів. На одну особу припадає 724.26 тон на 209 днів, а на одну особу припадає 3.46 тон денно.

Зелїзний промисл виказує величезні зиски.

„Сталева корпорація" в Америцї може похвалити ся найбільшими зисками, які колинебудь мала ся корпорація. Протягом останних трох місяців виносив чистий зиск $81,126.048, підчас коли в попереднім кварталї було зиску $60,713.624, а попередного року в тімсамім часї „лише" $27,950,055. Сей величезний зиск завдячує корпорація военним замовленям до Европи.

НОВИНКИ.

—o—

ЯКІ БУДУТЬ ЖНИВА В НІМЕЧЧИНЇ.

Міністер рільництва для Німеччини висловив свою гадку щодо будучих жнив. Він сказав, що пляни алїянтів, виголодити Німеччину, не удадуть ся. Збір збіжа і бараболь перевисшить нормальне число, яке було перед війною. Всї території заняті німецькими військами є старанно обсіяні і засаджені.

Щодо збору бараболь, числить, що сума дійде до 50 мілїонів тон. Пересїчно до часу війни Німеччина управляла 40 мілїонів тон. Само населенє (з військом) з'уживає 18 мілїонів тон, а решта йде на продукцію і на корм для худоби.

З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В РОСІЇ.

До Луцка повернула вже російська поліція; вкоротцї перенесуть ся там другі законодатні тіла. Робить ся заходи, щоби привернути почтове і телеґрафічне полученє.

В часї перебуваня союзних війск в Почаєві, перемінено почаївську лавру на кінематоґраф. До Почаєва вертає назад духовенство.

—o—

РОЗВЯЗАНЄ ГРЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

АТЕНИ, 25. липня. — **На вчерашнім засїданю кабінету порішено з початком серпня розвязати палату послів. Нові вибори розписано на вересень.**

На розвязанє парляменту вплинули головно члени кабінету, які є противниками партії Веніцельоса, сторонника Анґлії.

—o—

ПАПА УПОМИНАЄТЬ СЯ ЗА КЕЙЗМЕНТОМ.

З Риму і Лондону наспіли вісти, що папа мав вислати відручне письмо до анґлійського правительства, в котрім просить о помилуванє сер Роджера Кейзмента, ірляндського революціонера, засудженого анґлійським правительством на кару смерти через повішенє. Кейзмент вніс рекурс, але палата судіїв потвердила вирок. Тепер папа упоминаєть ся, мотивуючи, що Роджер Кейзмент не є зрадником, але ірляндським патріотом.

—o—

НОРВЕҐІЯ ВІДКЛИКАЄ ЕМІҐРАНТІВ З АМЕРИКИ.

Лондон, 25. липня. — Телеґрами з Копенгаґи доносять, що наслїдком великого запотребованя робітників в Норвеґії правительство задумує спонукати молодих робітників, які перебувають в Америцї, щоби вони вертали до краю. В Норвеґії значно поправила ся платня робітників в послїдних кількох лїтах і тому правительство надїєть ся, що богато робітників дійсно поверне назад.

—o—

ГОЛЯНДІЯ ЗАВОДИТЬ КАРТКИ НА ХЛЇБ.

З Амстердаму доносять, що правительство Голяндії задумує в найблизшім часї завести продаж хлїба за картками, подібно, як се зробили центральні держави. Причиною сього зарядженя є брак збіжа.

—o—

ДО РОСІЇ СПРОВАДЖУЮТЬ ГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ.

Зі звіту російського міністерства рільництва виходить, що правительство замовило велику скількість господарських машин потрібних на час жнив. Машини замовлено в Злучених Державах і в Швеції. З замовлених машин вже доручено 29.000. Є се по більшій части самі жниварки, що мають заступити робочі руки тих, що їх покликано до війни. Також спроваджено 700.000 пудів шпаґату до вязаня снопів. З Владивостока транспортують ті машини на Україну, де сьогорічні жнива є дуже богаті і буйні.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. „Українських Січових Стрільців" від. 44, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 30. липня с. р. о годині 2-гій пополудни в церковній гали. На той мітінґ мають явити ся всї члени під карою 50 цнт., а урядник $1.00. Є важні справи до полагодженя. Члени, котрі не заплатять своїх місячних вкладок зістануть суспендовані. Пригадуєть ся всїм Українцям, що се послїдна недїля, в якій можна буде вступити за половину вступного до У. Н. Союза, отже беріть ся за дїло, поки час. — Г. Яремко, предс.; С. Кудрик, секр.; М. Кравчишин, кас.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

ІВАН ФРАНКО.

Мойсей.

ПОЕМА.

(Дальше).

XV.

Підіймало ся сонце над степ,
Мов багровеє коло,
І промінєм мов стрілами тьму
Прошибало й кололо.

У проміню тім Небо-гора,
Мов цариця в пурпурі
Над всї гори найвисше здійма
Свої ребра понурі.

На найвисшому шпилї гори,
Висше зломів і кантів
Хтось недвижно стоїть, мов один
З предковічних Ґіґантів.

Там високо над чвари землї,
Над всї шуми і згуки
Він стоїть і до неба простяг
Розпростерті руки.

У сходовому сяйві небес,
В пурпуровім проміню
Кольосальний його сілюет
Видно геть у пустиню.

І летять із гебрейських шатрів
Затурбовані зори
Мов гонцї до Ґіґанта того
На осяяні гори.

„Се Мойсей!" — одні одним уста
Промовляють несьміло,
Та не вимовлять того, що там
У серцях защеміло.

Се Мойсей на молитві стоїть
Розмовляючи з Богом,
І молитва та небо боде,
Мов поломінним рогом.

Хоч заціплені міцно уста,
І не чуть його мови,
Але серце його розмовля
І кричить до Єгови.

Підіймаєть ся ясне сонце,
Вся небесная стеля,
І стоїть на молитві Мойсей
Нерухомий як скеля.

Вже полуденний демон степом
Шле знесилє і змору,
Та Мойсея мов руки чиїсь
Підіймають все в гору.

І схиляєть ся сонце у низ
Вже над Фасґа вершини,
І ляга величезная тїнь
Від вершин на рівнини.

І паде величезная тїнь
Від Мойсея в останнє
Аж у низ на гебрейські шатри,
Мов батьківське прощаннє.

А по таборі пострах іде:
„Боже, щоб у сю хвилю
Не закляв нас пророк, бо клятьба
Мала б дивную силу!

„Від такої молитви тремтять
Землянії основи,
Тають скелї, як віск, і дрижить
Трон предвічний Єгови.

„І як закляне нас тепер,
І як сонечко сяде,
То весь люд і весь край сей в ночи
Без пощади пропаде".

XVI.

А Мойсей борикав ся, горів,
Добивав ся до цїли,
Аж ніч залягла на горі,
Впав на землю зомлїлий.

Захитала ся скеля під ним
Із усіми шпилями,
І безтямний лежав він, немов
У колисцї у мами.

Якась пісня тужлива над ним
Сумовито бренїла,
І рука колисала його
Пухова, снїжно-біла.

І почули ся тихі слова:
„Бідний, бідний мій сину!
Ось що з тебе зробило житє
За маленьку часину!

„Чи давнож я плекала тебе
І водила за руку?
Чи на те-ж я дала тебе в сьвіт,
Щоб терпів таку муку?

„Скілько зморщків на твоїм чолї!
І звялене все тіло!
І волосє, що гладила я,
Наче снїг побілїло!

„А колись ти від мене притьмом
Рвавсь на бої та герцї!
Бач, до чого дійшов! А скажи,
Кілько ран в твоїм серцї!

„Бідна, бідна дитино моя!
Потерпів еси много!
Ще й сьогоднї... на сонцї весь день!
І по що було того?

„На молитві! В народа свого
І минуле й будуще
Ти молитвою вчинути рад, —
Ох, дитя невидюще!

„Ось я камінь із кручі зіпхну,
І піде він валить ся
Від скали до скали, з яру в яр,
І скакати і бить ся.

„Тут покине шматок, там другий,
І летить і гуркоче, —
І чи зна хто, де кождий шматок
Заспокоїть ся хоче?

„Я твердж: і Єгова не зна!
І молись хоч і клїнно,
А де мусить упасти шматок,
Там впаде неодмінно.

„В нїм самім його керма і власть,
В нїм самім ота сила,
Що назначує місце йому,
Що його сотворила.

„І хоч як твій Єгова міцний,
Він ту силу не змінить,
І одного сього камінця
У лету він не спинить.

„Ось пилок: ледво зір твій його
Добачає тремтїнє,
А Єгова не може його
Повернуть в неістнїнє.

„І не може звелїти йому,
Йти по шляху не тому,
Як яким його гонить по вік
Ота сила, що в ньому.

„Се-ж пилок! Що-ж казать про народ,
Многодушну істоту,
Де в рух має вносить кожда душа
Частку свойого льоту?

„Про Оріона пісню ти чув,
Про ґіґанта слїпого,
Що щоб зір віднайсать, мандрував
Аж до сонця самого?

„А на плечах поводиря ніс,
Сьміхованця хлопчину,
Що показував шлях йому — все
Инший в кожду годину.

„Ти до сонця веди мене, хло!"
Той вів рано до сходу,
А на південь в полудне, під ніч
До західного броду.

„А Оріон іде все та йде
Повний віри в те сонце,
Повний спраги за сьвітлом, що ось
Йому блисне вже конче.

„Через гори і море свій хід
Велитенський простує,
А не зна, що на плечах його
Хлопчик з нього жартує.

„Сей Оріон, то людскість уся,
Повна віри і сили,
Що в страшному зусилї спішить
До незримої цїли.

„Необсяжнеє любить вона,
Вірить в недовідоме;
Фантастичнеє щоб осягнуть,
Топче рідне й знайоме.

„Строїть пляни не в міру до сил,
Цїль не в міру до актів,
І жартує з тих плянів її
Хлопчик — льоґіка фактів.

„І як той дивовижний слїпець,
Що чужим очам вірить,
Все доходить не там, куди йшла,
В те трафля, в що не мірить.

„А ти молиш ся! Бідне дитя!
Де твій розум, де сила?
Ти-ж хапаєш ся піну благать,
Щоб ріку зупинила!"

(Дальше буде).

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

—o—

Через Державне Бюро Праці можна одержати роботу в отсих місцевостях:

Айова: 12162. Оссеола Кавнті. Потрібно одного самотного на фарму з інвентарем і мішаний. Знанє англійської мови і праці потрібне. $10 зимою, $30—$35 літом. Літна платня від 1. цьвітня до 1. грудня.

Іллінойс: 870/5029. Оґел Кавнті. Двох самотних; одного до молочарні, другого до фармерської роботи. Знанє праці потрібне. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $30—$35 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

870/1862. Лі Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи. Знанє англійської мови і праці потрібне. Подорож мусить сам оплатити. $30 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

870/5376. Дюпейдж Кавнті. Одного молодого мущини або хлопця до фармерської роботи. Знанє англійської мови і праці потрібне. 6 коров. Платня після умови.

870/5268. МекГенрі Кавнті. Одного або двох самотних до фармерської роботи (без доєня на разі). Знанє англійської мови і праці потрібне. $35 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

12107. Дюпейдж Кавнті. Одної женщини. Не робить різниці одна дитина. $8 тижнево; з дитиною $5 тижнево. Подорож заплатить ся з Шікаґо.

120304. Марайон Кавнті. 20 жонатих або самотних до звичайної роботи. Знанє англійської мови потрібне. 10 годин праці. 30 цнт. на годину.

Індіяна: 12119 Марайон Кавнті. 6 жонатих або самотних до роботи на улици. Знанє англійської мови потрібне. Подорож мусять самі заплатити. 10 годин праці. 25 цнт. на годину.

11498. Марайон Кавнті. 3 жонатих або самотних до фармерської роботи. Знанє праці потрібне. Можуть бути і діти. Подорож мусять самі заплатити. $2.00 денно.

Канзас: 12052. Джансон Кавнті. Одного самотного до роботи на фарму коло кукурудзи і сїна. $1.50 денно, харч і мешканє.

12044. Лівенворт Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи і коло сїна. $1.50 денно, харч і мешканє.

Каліфорнія: 12092. Сонома Кавнті. Одного молочаря. Жонатий; можуть бути і діти. Мусить знати доєнє коров (машиною), збирати сметанку і робити масло. Платня не подана.

12098. Сан Франсіско Кавнті. Одного портера до миття вікон і т. д. $30 місячно.

12095. Сан Франсіско Кавнті. Одного кухара (для 10—12 людий). Мусить мати власну постіль. $50 місячно, харч і мешканє.

876/668. Сан Франсіско Кавнті. Одного маляра до сценічної роботи. $3—$5 денно.

12097. Сан Франсіско Кавнті. Одного досьвідченого машиніста до фабрики пуделок. Жонатий. 10 годин праці. Около $100 місячно.

Меріленд: 12032. Балтімор Кавнті. Одної доглядачки до 3 дітий. Першеньство має самотна. $20 місячно і удержанє. Подорож заплатить ся в обсягу 150 миль.

12100. Балтімор Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи. Знанє англійської мови і праці потрібне. Подорож заплатить ся. $6 тижнево і удержанє.

Міннесота: 870/6717. Мувер Кавнті. Одного самотного до роботи на фармі з інвентарем. Знанє англійської мови потрібне. 1—8 коров. Подорож мусить сам заплатити. $35 місячно і удержанє. Літна платня від 6. липня до 1. грудня.

11497. Ґрант Кавнті. Одного самотного до роботи на фармі з інвентарем. Знанє англійської мови і праці потрібне. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $35 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

Мішіґен: 870/750. Дженессі Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи. Знанє англійської мови і праці потрібне. 4 корови. $25 місячно зимою, $30 місячно літом. Харч, мешканє і пранє безплатні. Літна платня від 1. цьвітня до 1. падолиста.

870/5575. Вейн Кавнті. Двох самотних до роботи на молочній фармі; один мусить вміти доїти. Знанє англійської мови і праці потрібне. $30 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

Мізурі: 870/1496. Плат Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи. $1 денно, харч і мешканє.

12047. Джексон Кавнті. Одного доброго теслі до жабів. Жонатий або самотний 40 цнт. на годину. Звичайні години праці.

Норт Дакота: 870/487. Кавалієр Кавнті. Одного жонатого або самотного до роботи на фармі зі збіжем. Знанє англійської мови потрібне. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $12 місячно зимою, $30 літом; для досьвідченого $12 місячно зимою, $35 літом. Харч, мешканє і пранє безплатні. Літна платня від 1. цьвітня до 1. падолиста.

Ню Джерзи: 12150. Атлянтік Кавнті. Одної покоївки. $6 тижнево.

876/571. Морріс Кавнті. Неозначеного числа робітників до каміньоломів, до ладованя возів, робленя плянів. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. 9½ годин праці. $2 денно.

Ню Йорк: 12104. Ірі Кавнті. 6 жонатих або самотних до роботи в фабриці. Знанє англійської мови потрібне. Подорож мусять самі заплатити. 10 годин праці. 27½ цнт. на годину.

12144. Ірі Кавнті. 12 жонатих або самотних до конструкційної роботи. Подорож мусять самі заплатити. 10 годин праці. 27½ цнт. на годину.

Огайо: 870/745. Магонінк Кавнті. Одного жонатого до роботи на молочній фармі. Знанє англійської мови і праці потрібне. Можуть бути і діти. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $30 місячно, неумебльована хата і город. Жена за кождоразову поміч в хаті дістане $1.50 денно.

Пенсильвенія: 12148. Філядельфія Кавнті. Необграничене число лютовників і бляхарів. Жонаті або самотні. Робота від штуки, пересічно $12—$22 тижнево. Звичайні години праці.

876/173. Букс Кавнті. Одної самотної до хатної роботи. $5—$6 тижнево і удержанє.

12080. Філядельфія Кавнті. Необграничене число робітників до тартаку. Знанє англійської мови потрібне. Звичайні години праці. $2.25 денно.

12006. Аллегени Кавнті. 6 жонатих або самотних до роботи в ґарбарні. 10 годин праці. $2.25—$3 денно.

12041. Філядельфія Кавнті. Одної вейтерки. $16 місячно.

Вісконзін: 12118. Ґрант Кавнті. Одного самотного до роботи на фармі з інвентарем. $1.50 денно, для досьвідченого $2 денно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

12078. Айрон Кавнті. 20 жонатих або самотних до фармерської роботи. Знанє англійської мови потрібне. Можуть бути і діти. Подорож мусять самі заплатити. Для жонатих $35 місячно і удержанє; для самотних $25—$35 місячно.

8634. Соук Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи; мусить вміти ходити коло коний і доїти корови. $35 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

В справі осягненя праці належить звертати ся на адресу державного бюра, подаючи число повисше поданої праці.

U. S. LABOR BUREAU,
Room 8, U. S. Barge Office, Battery Park,
New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також всї прибори до характеризованя осіб, які перуки, волося, бороди, вуси, шапки і т. п. Річи ті виповичаємо по дуже низьких цїнах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

ЗАЙМАЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:

„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

Пошукую мого шваґра **ДМИТРА ЛАЗОРЕНЬКА.** Походить з міста Снятин, Гал. Хто би о нїм знав або він сам, прошу ласкаво зголоситись на адресу: Alex Harris, 1787 St. Aubin Street, Detroit, Mich. 89-91

Пошукую свого товариша **ДМИТРА КСЬОНДЗИКА,** зі Зборова. Передтим перебував в Бостонї, а тепер має перебувати десь в стейті Конектікот. Хто би о нїм знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: John Curyk, 305 W. 41st St., New York City. 90

Пошукую свого вуйка, **ГРИНЬКА ПЕРИЦ** і свого краяна **НИКОЛУ МАРИХЛО.** Мають перебувати в Нюарку. Вони самі, або ті, що знають про їх місце побуту, зволять зголоситись на адресу: Mary Lenyk, c/o S. Hamnstan, 242 East 71st Str., New York, N. Y. 90

Пошукую **МИХАЙЛА ЛИСОБЕЯ** з Максимівки, пов. Збараж. Моя адреса: Alex Wasylikiw, Box 30, Manville, N. J. 90

Пошукую свого тіточного брата **ІВАНА ЩЕРБАНА,** котрий походить з села Красне, коло Грималова, пов. Скалат. Виїхав з Галичини до Бразилії чи Арґентини перед 16 роками. Хто би о нїм знав, зволить йому переказати, щоби зголосив ся на мою адресу: John Sedlar, 51 Joice St., West Orange, N. J. 90

Пошукую краянів **СТЕФАНА і МИХАЙЛА ЦІСЛОВСЬКОГО; ІВАНА МИРОНА** з села Ферлів, пов. Рогатин. Тому два роки перебував в Ню Йорку. Також пошукую **ЙОСИФА КОГУТА** з села Коржилиця, пов. Городенка; через довший час перебував в Брукліні. Хто би подав їх точну адресу дістане $5 нагороди. Голоситись на адресу: Wasyl Martyniak, 107 Center St., Haselton, Ohio. 88-90

ПОТРІБНО БАРТЕНДРА до словенського сальону. Місце сейчас. Голоситись до: M. Urban's Saloon, 60 Sussex St., Jersey City, N. J. 90

25 ДОЛЯРІВ НАГОРОДИ.

СТЕФАН ГНАТУШКО з Скрентон, Па., пошукує своєї жінки **МАРІЇ,** котра утїкла дня 10. с. м. 1916 з **МИХАЙЛОМ ДУХНЯКОМ.** Вона має літ 23, висока 5 стіп, повного вигляду, волосє чорнє, очи бурі, на твари біла, брови чорні, губи грубі. Взяла зі собою двоє дітий, Дмитра і Катерину, хлопець має 6, дівчина 3 місяців, а лишила мені одну три-літну дитину. Взяла $240 і річи. Хто би пізнав його чи її, а дасть мені відомість, дістане $25 нагороди. Моя адреса: Stefan Hnatuszko, 1318 Dorothy Street, Scranton, Pa. 88-90

НА ПРОДАЖ ФОНОГРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 E. 7th Str., New York, N. Y. 82-94

ХТО З РОДИМЦІВ знає віндоклінерську роботу і має охоту виїхати на Савт приїздить до мене. Буду платив 35 долярів місячно і помешканє, а потім більше. Хто приїде вишлю тікет дармо. Пишіть по інформації: John Adamovich, 604 Sixth Ave. So., Nashville, Tenn. 88-90

НА ПРОДАЖ мурований дім, в добрім положеню, 5 кімнат і штор. Стайня для коний і коров; є місце на автомобіль. Пів години їзди з Джерзи Сіти. Ціна $2,600. Жадаєсь невеликої вплати. Близші пояснення засягайте: 95 Morris St., Jersey City, N. J. (T. Wojciechowski). 84,87,90

$5.00 НАГОРОДИ дістане той, хто подасть теперішну адресу **МИХАЙЛА ДРЕБОТА,** сина Івана і Олени Дребот з Боринич, Галичина, Австрія. Зголошеня слати на адресу: F. M. T., 83 Grand St., Jersey City, N. J. 87че97

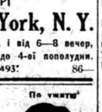
ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цегольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ЛІКАР
DR. JOHN SMITH. JR.,
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ
327 E. 17 St., New York, N. Y.
Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

Перед ужитем

ВЕСНЯНКИ,

плями на лици, прищі, лїшаї, і всяка нечистість на тїлї, зникнуть цїлковито і під ґарантією нїколи не вернуть по кількаразовім ужитю східної краси крему „Амор". Цїна слоїка $2.00. THE AMOR NOVELTIES CO., 642 E. 14th Street, New York, N. Y. 89-91

По ужитю

РУСЬКИЙ БАЗАР

МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**

Книжка № 1 коштує $1.50, № 2-ий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 8-ий 35 цнт.

Виробляємо також ґердани з кораликів до годинників з гербом України, цїна одного ґердана з меньших кораликів $2.50. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, цїна 25 цнт. за один бойч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 14ч—

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2 центи марку. 89-91

THE AMOR NOVELTIES CO,
642 E. 14th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОГА № 2, то нехай нинї пише за ним. У нїм є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цїкавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛЇ, ЗАБАВИ. СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3 d St., St Louis, Mo.

ТАЄМНА КНИГА!!!

ЩО КОЖДА ЖЕНЩИНА ПЕРЕД ШЛЮБОМ І ПО ШЛЮБІ ЗНАТИ ПОВИННА.

ЦІНА КНИЖКИ $1.00. — Адресувати: 90-94

THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14 Street, New York, N. Y.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16x20 цалів, цїна 50 цнт. за один. Книжки до читаня, молитвеники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 75ч—

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР, котрий провадить інтерес від кількох літ, має на складі: годинники, перстені, шлюбні обручки і всякі инші срібні, золоті і діяментові річи, котрі можете набути таньше у свого як у других. За готівку і на сплату. В потребі приходіть на адресу:

Ф. В. Матилькевич
400 E. 5th St., New York, N. Y.

НОВІСТЬ! Хто хоче знати, як виглядає наш край посеред воєнної завірюхи, які події переходило кожде село і місто, нехай пришле замовленє, а одержить серію почтівок, які щойно вийшли з друку, з европейської війни, мальовані в кольорах. Ті воєнні події на картках є зняті впрост на фронтових лініях, посеред свисту куль у гуку гармат. Є їх 100 і кожда що иншого представляє, як н. пр. Смертельні бої наших героїв в Карпатах, міста і села брані приступом, горіючі високо поломінею. Неодин з вас найде своє рідне село або місто і буде знати які тяжкі події воно переходило. 87ч90

50 (ПІВ СЕРІЇ) КАРТОК КОШТУЄ $1.00
100 (ЦІЛА СЕРІЯ) 1.75

Не відкладайте, а пришліть сейчас замовленє на адресу:

EUROPEAN WAR POST CARD SALE,
1825 W. Erie Street, Chicago, Ill.

ДОБРА НАГОДА! Кождий з вас повинен посідати отсей чудовий і вельми знаний цїлому сьвітови годинник Елджін. Сей годинник є найліпшого системи, який має Ґіlт Елджін машинерію і має 17 камінів, коверти є чисто золоті і ґарантовані на довгі літа. Сей годинник є один з найліпших, хід має дуже рівний, так що нїколи не пізнить ся. Має чистий секунд і дуже гарно викінчений. Висилаємо ґаранцію кождому, хто купить у нас сей годинник. Годинники сї продають ся по шторах по $20, а ми продаємо по фабричній цїні, бо лише за $10.50. Зашліть 50 центів в почтових марках яко задаток, а решту доплатите при відбираню годинника. Наколиб кому з вас не подобав ся, звернїть назад, а ми вам звернемо ваші гроші і всї кошта. Спішіть ся з замовленєм, бо цїна пійде скоро в гору. Замовленя шліть на адресу: 90ч—

NATIONAL ELGIN WATCH CO.,
951 W. Erie St., Dep. 6, Chicago, Ill.

КУПУЙТЕ НОВІ ТА ПОТРІБНІ ВАМ КНИЖКИ!

	цнт.
Український Співаник	40
Порадник для женщин	15
Про полові справи	30
Великий Сонник	40
Що сталось з Рудольфом	60
Пісні про Канаду і Австрію	40
Порадник для залюблених або як писати любовні листи	35
Пісні о цїсареві Єлисаветі	5
Воєнні пісні, сї пісні повинні бути у кождого	15
Славні пророцтва Михальди	20
75 образків до стереоскопа з европейської війни	20
Красний і міцний стереоскоп	75

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЕЙЧАС!

Всї листи адресуйте так: 90—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ДАРОМ! ДАРОМ!

Пришліть нам свою адресу а ми вишлемо Вам сейчас ЗОВСІМ ДАРОМ дуже цінну книжочку

ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ КРАСИ І ЗДОРОВЛЯ,

яка містить важні інформації о способах захованя краси і здоровля все у сьвіжости аж до пізної старости.

Пишіть по сю неоцінену книжочку на адресу:

NADICO CHEMICAL CO.,
133 Second Ave., New York, N. Y.

Друкарня „Свободи"

виконує
СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,
як:
ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І КОНЦЕРТИ.
НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.
КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.
СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розї улиць CARSON і 14-ої. 35ч-

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS,
SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

$10 ЗА НАУКУ ЩОФЕРСТВА $10

Нащо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і висше. Наша школа має найліпше і найбільше заосмотренє в сїм обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також старaємось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих учеників дасмо в умірковaній цїні. Ґарантуємо дипльоми кождому студентови. Оглянїть нашу школу і самі оцінїть.

ARENA AUTO SCHOOL,
231 W. 54th St, New York, N. Y.
Близко Бродвей. 86—

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорянський.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Цїна за прим. 25 цнт., за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller

найуспішнїйший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пачки мають опаковане як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. Ad. Richter & Co.,
74-80 Washington St.
NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає кареты на весіля, хрестини, і всякі инші забави.

115 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ!

ВАМ БЕЗПЕРЕЧНО ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ,

І тому коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругів, лент, відзнак, шапок або инших річий, то звернїть ся до нас з замовленєм.

Ми є самі фабрикантами і тому у нас дістанете добру роботу, а матеріял ліпший і в дешевший ціні як деинде.

Як звісно, що кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів чи то до походу, паради, чи на пікніки і прогульки або на инші урочистости виступити з своїми прапорами, відзнаками лентами і в шапках.

Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну цїну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA CO.,

115 Nassau St., New York, N. Y.

МОДНІ УБРАНЯ

Чи хочете виглядати добре і вбрати ся добре за менші гроші? То прийдіть і купіть в нашім складі, а заощадите процент дрібничкової продажі. Зайдіть і оглянїть також наш спеціяльний департамент одежи, де є велика скількість ріжних убрань і рейнковтів. Ми робимо убраня на замовленє. Наш склад є отворений кождого дня, а в суботу і неділю аж до 10-ої години. 73ч112

Маємо також 500 ярдів сукна зі старокраєвих фарбованих товарів.

S. LEVINE,
469-471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. i Ave. A.
СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР.

Лїчить успішно всї жолудкові недуги; легких, нирок і всї другі внутрішні недуги. Лїчить паралїжку і секретні недуги мущин і женщин. З великим успіхом лїчить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всї скірні викиди, як також дитинні недуги. Лїкар говорить по українськи і сам виробляє лїки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79—

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних лїків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, коленя і болів грудий. Є помічне на болї голови; на болї суставів у рук і ніг, на легкий паралїж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносїть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 60ч93

MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N. Y.

R. J. Glick АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

МИ ЗБІЛЬШИМО ВАГУ ВАШОГО ТІЛА.

50 ЦЕНТОВА ПАЧКА ДАРОМ.

Ми хочемо доказати власним коштом, як можна позбутись худости, тонкости і нерозвинености.

Йой! Подивись на ту пару сухманів! І чому їм не спробувати **SARGOL**

Є се велика оферта для кождої людини. Ми ґарантуємо збільшити Вашу вагу після задоволеня, а єсли нї, то не заплатите нам. Подумайте, що се значить. На Ваше ризико ми обіцяємось здобути для Вас 10, 15 а навіть 30 фунтів доброго тіла виповнити усї ями на твари, шиї або станї, щоби позбутись тонкого вигляду, відмолодіти і відновити енерґію. Зробити се без драстичної дієти, або перешкоди в праці. Коли-б сего не доконали — Вас не коштує нїчого.

Ми хочемо почути від худих одиниць, які терплять дуже на брак тіла (і на повазї), а ми післали-б 50 ц. пачку нашого винаходу худим, кістякам-жінкам, яких одїнє, хоч би найдорозше, буде так стояти, що нїхто й дивитись на них не хоче. Те саме і з мущинами. Ми не дбаємо, чи Ви худим від уродженя, чи худим через слабість, або кілько старались здобути тіла. Ми не боїмось ризикувати, бо певні добрих наслїдків. Наколи ми не здобудемо тіла на Ваші кости після Вашого бажаня, не хочемо Ваших гроший.

Новий лік уживаєсь на здобутє крови, змінєнє нервів і стравлену поживу замінює в добре, здорове тіло. Се зовсім наукова засада, що той Сарґол худих робить товстими без перешкоди. Є найліпшим над всї инші лікарства того рода.

Напишіть по 50 ц. пачку нинї. Переконайтесь своєю скорою відповідю, що хочете стати товстим. 50 ц. пачку пішлемо Вам даром, щоб переконати Вас о правдивости наших слів. Сей лік отворить Вам очи.

Ми не друкували-б сего оголошеня, наколи-б не мали сего робити, що кажемо. Се є лише правдивий наслїдок нашої нової методи удїлюваня помочи сухітникам. Ми ґарантуємо зі своєї сторони. Витніть понизший купон нинї і вишлїть сейчас до

THE SARGOL CO.,
867-W. HERALD BLDG., BINGHAMTON, N. Y.
і долучїть 10 ц. на оплаченє посилки.

БЕЗПЛАТНИЙ КУПОН.

Сей цертифікат враз з 10 ц. на оплату пересилки і т. ин. уповажнює мене на отриманє 50 ц. пачки.

THE SARGOL CO.,
867-W. Herald Bldg., Binghamton, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ". 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.